

Ensenhador

paginas 2 - 4	:	Lo mot del president
paginas 5 - 7	:	De destacar : AG Juèsa
pagina 8	:	Vida dei seccions : dimenjada de Prima dins Var
paginas 9 - 10	:	Debat : La relèva, un enjòc, una urgéncia!
pagina 11	:	Del costat de l'IEO OPM
paginas 12 - 13	:	Pels dròlles <i>Le cahier de l'occitan</i>
pagina 14	:	Lo Diari
paginas 15 - 16	:	Tecnologias novèlas : Lo GPS en occitan.
paginas 17 - 18	:	Per òrtas : 10 ans de caminadas a Montbrun
paginas 19 - 23	:	Venon de crebar l'uòu
pagina 24	:	Rescontres de Salinèlas

© fòto D. Mir

Lo mot del president

Lo mes passat comencèt per doas demissions de presidents de seccions, l'1 e lo 2 d'abril, la de Michèu Prat, president de la seccion bidepartamentala dels Alps e la de Leò Cròs-Humbert, president de la seccion regionala OPM. De doas generacions diferentas, totes dos son de personas plenament engatjadas que, a un moment donat e per de rasons a l'encòp comunas o pròchas mas tanben pròprias, decidiguèron de daissar lor cargue pr'amor que las condicions de son exercici èran pas reünidas. Aqueste sentiment, sèm segurament nombroses a l'aver experimentat dins nòstra vida de militants e de responsables associatius, subretot, benlèu, dins lo mitan occitanista. Vòli rendre omenatge a l'accion d'aqueles dos presidents que daissan lor foncion mas que, sabi, quitan pas de trabalhar per la nòstra lenga.

Aquelas doas demissions pausan la question de fons de la sostenibilitat de l'engatjament militant qu'es tant exigent que, al cap d'un moment, pòt menar a un subrengatjament e a una subrecarga que son pas mai suportables umanament. Tanben, interròga lo tèma de la relèva. D'efièit, qui per assegurar la seguida? Per bèl azard, la presidenta de l'IEO d'Arièja, Annia Wolf, nos manda un tèxt que ne parla ja que, ela coma un fum d'autres, i son acarats.

I desvolopa d'arguments importants sus la plaça dels joves dins las estructuras de l'IEO o, puslèu, sus lor abséncia. Sa contribucion pòt èsser la basa d'una reflexion generala que lo burèu de l'IEO a ja començat. Totun, soi pas segur d'èsser totalament d'acòrdi amb Annia Wolf se se tracha de dire que i a una question de generacions. Probable que i a una question de generacions que sabèm ben que l'IEO es pas, amb sos 80 ans, una associacion de jovenòts. Gausi esperar que, demest los mai joves, n'i a que son per s'engatjar d'un biais constant coma o necessita una institucion coma l'IEO. Coma me pensi que, entre los mens joves, la constància dins l'engatjament es pas, tanpauc, un fenomèn general...

Sens caire dins un pessimisme total, ai ben paur que lo problèma siá lo del pesquièr e que calga pausar la question ansin: quantes joves per s'engatjar per l'occitan? Non pas pr'amor que se volguèsson pas engatjar mas per que, malurosament, son pauques. E, en 40 ans de militantisme (començat jove...), cresi ben que la question s'es pausada de longa. Mas aquò vòl pas dire que siá pas cruciala e que nos la calga pas prene seriosament en compte. Se parlèt, al moment de mon

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

eleccion a la presidéncia de l'IEO, de crear una "seccion joves": ara, cal trobar un biais de concretizar.

Aquò me mena a parlar de l'Amassada generala de l'IEO que se debanarà en Juèsa, en Vivarés bas, los 8, 9 e 10 de mai coma ja ne sèt assabentats. Es, per nosautres, un moment màger que cal destacar. En mai de far un balanç d'un an de presidéncia e d'ensajar de definir de linhas per la segonda e darrièra annada del mandat, la conferéncia de Felip Martèl (divendres 8 de mai) coma lo debat sus la panoccitanitat que ja nos val la venguda de representants de la Val d'Aran e de las Valadas, en mai de la participacion en visioconferéncia d'un representant de La Gàrdia piemontesa, son, segon ieu, istoricas.

Es de desirar que los sòcis de l'IEO ne prengan consciéncia. Sèm, tròp sovent, focalizats sus de problèmas de foncionament que nos farián pèdre la vision generala e, benlèu, los objectius globals que son los nòstres. Cresi pas, per prene quelques exemples emblematics, que d'aver integrat las comissions de trabalh de l'OPLO, d'exercicir tornar la vicepresidéncia del Congrès permanent o de signar lèu una convencion de collaboracions e de representacion mutuala amb l'Acadèmia aranesa dera lengua occitana sián pas unas avançadas significativas globalas que l'IEO tot se'n deuriá empresar. E mai, lo 19 d'abril passat, rescontrèri lo Capoulié del Felibrige, Paulin Reynard, amb qui discutiguèrem de collaborar mai estreitament per l'aparament e la projeccion de nòstra lenga. Espèri qu'aqueste primièr rencontre, qu'es un pas de mai, serà seguit d'autres que nos es necite, a totes, d'obrar cotria e cadun amb la nòstra mai bona volontat. L'interès per tot aquò, per la vision generala que volèm portar, se jutjarà a la preséncia a l'AG dels sòcis, segur, mas tanben dels responsables de las diferentas seccions que, coma quadres que son de l'IEO, es de lor implicacion dins lo trabalh comun que se tracha.

Voldriái acabar en dire tot mon sosten als araneses que se son opausats a la decision del Tribunal Superior de Justícia de Catalonha de suprimir o restrénher una seria d'articles de lei, limitant atal l'occitan coma lenga veïculara dins las escòlas de la Val d'Aran. Los articles incriminats fixavan que lo catalan, en Catalonha, e l'occitan, en Aran, èran las lengas normalament veïcularas, d'aprendissatge, de las activitats d'ensenhament, d'administracion, de relacions amb las familhas, del material pedagogic o de las avaluacions. La senténcia en question demanda que se reequilibre en favor de l'espanhòl.

Coma o vesèm amb aquel afar, ren es pas jamai aquesit. Sabèm l'estat catastrofic de la nòstra lenga dins l'estat francés; sabèm que la legislacion es ben mai

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

favorabla dins la Val d'Aran mas, non solament l'us social de l'occitan i es flac per la pression de l'espanhòl, en mai patís las atacas dels que son contraris al catalan e a l'occitan coma lengas preferentas, en especial a l'escòla: per parodiar Nadau, per l'occitan, combat, combat tostemps! Sabèm pas se lo combat lo ganharem mas tant que parlarem e transmetrem la nòstra lenga, doncas, tant que combatrem, serà pas perdut. Alara, encara un còp, compti sus vosautres totes.

Patrici Pojada

© fòto D. Mir

De destacar...

Amassada generala - 8, 9 e 10 mai a Juèsa (Ardecha)

**Amassada Generala de l'IEO
8 - 9 - 10 de mai de 2026
JUÈSA - Ardecha**

**Programa de las jornadas
Sala comunala de la Grand Fònt**

Divendres 8 de mai de 2026

11 h 00 :

Acuèlh dels primièrs arribants; inscripcion a l'AG (poders, etc.)
Installacion dels taulièrs per lo "**Fòrum del libre occitan**" que durarà tota la dimenjada

12 h 00:

Manjadreit ofèrt per per la seccion vivaresa de l'IEO Ardecha (sus inscripcions)

14 h 30:

Mot de benvenguda e introduccion de las jornadas del President federal de l'IEO, del President regional de l'IEO, dels presidents de l'Agaram e de l'IEO Ardecha.
Intervencions de las associacions occitanas ardechesas presentas: l'Agaram, la Faraça, Parlarem en Vivarés, La Ragaissa, Randamont, Los Raiòls...

15 h 30:

"Ardecha, tèrra occitana", seria de conferéncias cortas.
- Ensenhament de l'occitan en Ardecha bassa, per Joan Pau Maruèjols
- La Faraça: una associacion occitana istorica en Ardecha, per Francis Terme
- La diversitat daus parlars de l'ancian Vivarés, per Bernard Salques

16 h 30-17 h 00:

Pausa

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

17 h 00:

Conferéncia: L'istòria de l'IEO, per **Felip Martèl**, professor de las universitats emerit de l'Universitat de Montpelhièr-Paul Valéry

18 h 30:

Tasta de vins del caire de Juèsa, evocacion del vitatge Chatus entre Ardecha e Val Cluson

19 h 30 :

Sopar liure o al restaurant *Lou Grillou* a Rosièiras(21 € sus inscripcions)

21 h 00 :

Concèrt-balèti amb lo grop Cabr'e Can a la sala de fèstas de Rosièiras (a gratis per los participants l'AG)

Dissabte 9 de mai de 2026

9 h 00-11 h 00:

Visita de Juèsa en occitan amb Gerard Leinaud de l'Agaram e visita del Musèu Castanea

11 h 00:

Conferéncia de premsa al Castèl de Juèsa

12 h 00:

Inauguracion oficiala
Manjadreit ofèrt la seccion vivaresa de l'IEO Ardecha (sus inscripcions)

14 h 30:

Amassada generala exercici 2025 (primièra part)

19 h 30 :

Sopar liure o al restaurant *Lou Grillou* a Rosièiras (21 € sus inscripcions)

21 h 00 :

Teatre a la sala de la Grand Fònt: **A la sandat de las tetinas** per la companhiá LATIDUD (a gratis per participants AG)

Dimenge 10 de mai de 2026

9 h 00:

Seguida de l'Amassada Generala

13 h 00:

Dinnar liure o al restaurant *Lou Grillou* a Rosièiras (29 € sus inscripcions)

15 h 00:

Passejada literària dins las piadas de l'escrivan Julh Froment.
Vesitas de quauques endreits simbolic del país e de l'escritura de l'autor.
Depart en veitura de Rosièiras.
Fin de la passejada a 17 h 00.

Se marcar per participar als manjadreits (divendres e dissabte), per sopar (divendres e dissabte) e dinnar(dimenge) al restaurant, per retenir un taulièr al fòrum dels libres e de las seccions: coordinacion.ieofederal@gmail.com

Plan de Juèsa : <https://www.calameo.com/read/0005399191bc3ca6caf08?page=1>:

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

Per dormir:

Hôtel de l'Europe - Joyeuse
hotel-europe3@wanadoo.fr
04 75 39 51 26

Les Cèdres Logis de France - Joyeuse
contact@hotelcedres.com

Auberge La Couronne- Lablachère
aubergedelacouronne@orange.fr
04 75 36 96 77

Camping La Nouzarède- Joyeuse
<https://camping-nouzarede.fr/>
08 25 14 98 49

Camping Ardèche Le Grillou- Rosières
<https://www.camping-legrillou.fr/>

Office de tourisme Cévennes d'Ardèche - Bureau de Joyeuse
63 Avenue François Boissel 07260 Joyeuse -
<https://www.cevennes-ardeche.com/>

Vida dei seccions

La Dimenjada de Prima au Baucet dins Var

Per Pentecosta, dau 23 au 25 de mai au Baucet, dins Var (83330), l'IEO de Var vos prepausa una dimenjada immersiva e conviviala, basada sus la creacion.

Un atalier de lenga es previst a cada debuta de jornada per 45 mn, onte cadun se marcarà segon son nivèu (començaire, avançat, confirmat).

La chausida deis ataliers se pòu faire segon lei gosts de cadun e son enveja de descurbir la lenga.

Leis ataliers prepausats:

- **Escritura** animat per Eliana Tortet,
- **Dança** menat Joan Pèire Estebe e Choàs Braxmeyer,
- **Podcasts** bailejat per Elena Coeur,
- **Gravadura sus papier** recavat per Daidier Mir.

Una sera conviviala serà organizada lo dissabte amb un balèti, e una altra lo dimenge au ser onte cadun prepausará çò que vòu (cançons, charadissas, còntes e racòntes...) e leis ataliers podran prepausar una mòstra-lectura en restitution de sei produccions.

L'atalier podcasts començarà amb una passejada patrimoniala sus la comuna dau Castelet dins la còla onte lei promiers enregistraments se podran faire. De notar, la preséncia de l'Espaci occitan de Gap per la creacion literària e artistica occitana.

Entresenhas e inscripcions:

<http://ieo83.byethost12.com/ieo83seradas.html>

mn.pieracci@gmail.com

© fòto D. Mir

Debat

LA RELÈVA, UN ENJÒC, UNA URGÈNCIA !

Vegèri dins *Ressons* que la seccion d'Arièja seriá un modèl de dinamisme. E aquò me pausa problèma perque malgrat una impression de dinamisme en Arièja, la realitat es que la relèva i es gaireben inexistent. Tota l'activitat, fin finala, repausa sus un punhat de militants fòrça engatjats. E benlèu que le problèma ven general: la demission de Leo Humbert, president jove de l'IEO OPM, pausa una question que nos acompanha dempuèi temps sens qu'aja trobat de responsa vertadièra: la question de la relèva.

Sens dintrar dins le detalh d'una decision personala que se deu respectar, aquel eveniment a valor de senhal. Ven confirmar çò que ja sabèm: la dificultat d'installar una generacion novèla dins las responsabilitats. E la question es pas isolada: tòca l'ensemble del movement. Per l'IEO d'Arièja, aquela question torna sens relambi dins les escambis, las assembleadas, las preocupacions. E cal dire las causas clarament: la relèva es pas un detalh.

Per ac dire sens cap ambigüitat: l'IEO d'Arièja presentat coma "modèl de dinamisme" me sembla una lectura enganaira se la prenèm al pè de la letra. Òc, i a d'activitat. Òc, i a de projèctes. Òc, i a d'energia e d'engatjament vertadièr. Mas aquò repausa, coma endacòm mai, pensi, sus un punhat de personas.

Le "dinamisme" es pas una excepcion ariegesa, es una forma de fragilitat compartida, a saber la dependéncia fòrta a d'unes militants fòrça investits, qu'asseguran la màger part de l'activitat. L'IEO d'Arièja es pas mai "avançat" que les autres sus la question de la relèva. Es confrontat a las meteissas tensions, las meteissas limitas, las meteissas incertituds.

E aquel constat es important: se i a pas d'excepcion, alara i a un problèma collectiu.

Aquel problèma s'inscriu dins un contèxte mai larg. Benlèu que les biaisses d'engatjament dels joves d'ara an cambiat: son venguts mai ponctuals, mens inscrits dins la durada. En fàcia, nòstras estructuras demòran sovent bastidas sus un modèl de militantisme exigent, que demanda una preséncia constanta. La realitat de l'occitan uèi, es sa plaça flaca dins la vida sociala, es una lenga pauc visibla, marginala dins le mond del trabalh e dels mèdias, encara sovent redusida a l'idèa de patrimonni, de lenga menaçada que cal salvar. L'engatjament ven alavetz un acte fòrça voluntari, demanda un esfòrç.

La realitat es tanben que l'occitan es pas mai una lenga transmesa, mas una

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

lenga apresada. Aquò ac cambia tot: s'engatjar dins la lenga ven pas un evidéncia, mas una construccion.

Dins aquel contèxte, la relèva es pas assegurada. E se contunham de la pensar coma un prolongament natural del sistèma actual, nos enganam.

La question es pas: "perqué les joves venon pas?" La question vertadièra es: quina plaça les i daissam, e benlèu encara mai: quina lenga les i prepausam — una lenga del passat o una lenga viva? i a benlèu una autre question, mai entrepachosa encara, que nos cal pausar. Es pas segur que les objectius que portam dempuèi annadas sián encara, tal coma son formulats, aqueles que pòrtan les joves uèi. Aquò vòl pas dire que las nòstras tòcas sián marridas, al contrari! Mas benlèu que correspondon a un autre rapòrt a la lenga, a un autre biais de s'engatjar. La realitat es clara: les joves s'engatjan, mas pas coma abans. Pas dins las meteissas formas, pas dins las meteissas estructuras. Preferisson d'accions concrètas, ponctualas, visiblas. I a pas que de véser la capitada recenta de *Carrièras Occitanas* una manifestacion manejada per un grop de joves. Tot aquò demanda benlèu de la nòstra part un cambiament de practicas. Se la relèva es pas assegurada, es pas impossibla!

Mas ac cal dire clar, la bastirem pas amb constats, ni tanpauc amb una lectura embelida de la realitat. Nòstra tòca uèi es de la rendre possibla. E aquò implica d'acceptar una evidéncia : la situacion de l'IEO d'Arièja es pas una excepcion mas la part d'un problèma general. Aquò demanda un cambiament d'agait e l'IEO a aquí una responsabilitat centrala. Non pas per plànher una abséncia, mas per crear las condicions d'una preséncia.

Es benlèu a aquel prètze que la vitalitat del movement poirà èsser non solament constatada mas vertadièrament assegurada dins la durada.

Annia Wolf
Presidenta de l'IEO Arièja

© Es sus l a talvèra qu'es la
libertat fòto D. Mir

Del costat de l'IEO Occitania Pirenèus Mediterranèa... *L'occitan, c'est pas ce que vous croyez !*

I pensàvem dempuèi bèl brieu, es d'ara enlà una realitat : l'IEO OPM acaba d'editar un document (fòrça) grand public per far descobrir la lenga e la cultura occitanas.

Aqueste document de primièr accès, que balha quelques elements de coneissença essencials e l'enveja d'anar mai luènh, lo trobàvem de manca, e èrem pas sols ! Decidiguèrem doncas d'aprofieitar nòstras competéncias graficas per editar un desplegant d'una forma originala, qu'interpèla e que desirarem gardar.

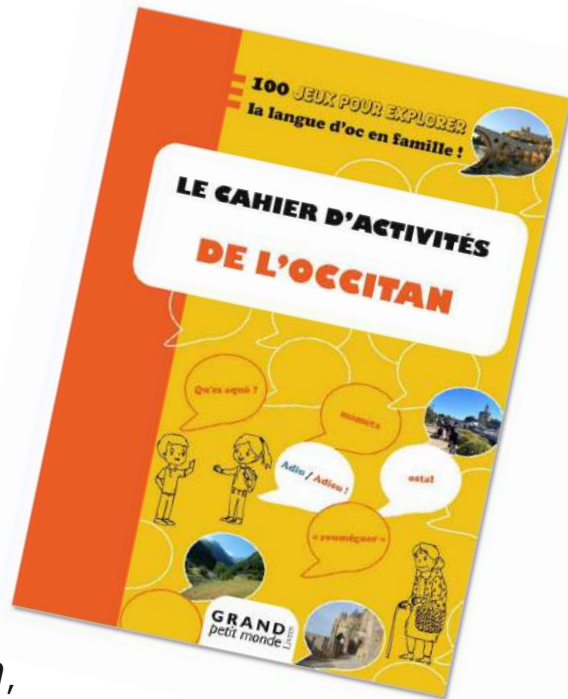
Seguida d'imatges engana-l'uèlh, jòga sus çò que cresèm saber de l'occitan sens o saber per de bon, sus çò que supausam e çò que devinam, sus aquel iceberg que jamai vesèm pas en totalitat... Los tèxtes son eles plan simples e plan dirèctes, per far passar un maximum d'informacions utilas en pauc de mots, primièr sus la lenga, puèi sus la creacion culturala, avant de balhar de sites de referéncia. Enfin, una carta sintetica permet de veire l'espandi geografic ont se parla(va) occitan. Pas mai !

Sèm a expandir d'exemplars papièr d'aqueste desplegant de se conhar dins la pòcha, al près de nòstres partenaris, institucions o associacions del malhum, o dels oficis de torisme de l'espaci occitan. Un còdi QR remanda a una version en linha del supòrt, que prepausa un pauc mai de contengut, mai interactiu. Nos podèm pas téner de vos convidar a i anar dirèctament espèssar la causa: ieo-opm.com/occitan

Danís Chapduèlh

Pels dròlles

Le Cahier de l'occitan, un esplech ludic e pedagogic

Dempuèi l'auton passat, l'estructura d'edicion *GRAND petit monde*, installada en Losera e dedicada al patrimòni natural e cultural local, trabalha a la parucion del *Cahier d'activités de l'occitan*. L'objectiu: crear una publicacion per un lectorat « familia » (tre 8 ans) que siá un esplech per dintrar dins la lenga d'òc, la (tornar) descobrir.

Las regions Occitania e Nòva-Aquitània (per l'OPLO) sostenon lo projècte e ne son partenaris. Perque lo *Cahier d'activités de l'occitan* convida a descobrir doas varietats de la lenga, lo gascon e lo lengadocian, al meteis temps que lor territòri. Calia tanben de partenaris fisadors del contengut creat. Lo CIRDOC, Lo Congrès, tan coma un professor universitari d'occitan an respondut presents.

Lo *Cahier d'activités de l'occitan* es estat concebut coma un quasèrn de vacances. Compta 100 jòcs despartits en cinc capítols: "*Petite histoire de l'occitan*", "*Ces mots qui nous parlent*", "*Comprendre l'occitan*", "*Parler occitan au quotidien*", "*Culture occitane*". S'adreça als debutants, falses debutants, als pichons coma als grands que desiran descobrir l'occitan, ne saber mai sus l'origina d'unes mots emplegats al quotidian, verificar lors coneissenças, Òm pòt utilizar aquel libre coma un esplech de transmission e de descobèrta.

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

Le Cahier d'activités de l'occitan :

- Format : 20 x 27,5 cm
- 52 paginas • Cobèrta e interior en color
- Prètz de venda public: 9,90 €
- ISBN : 979-1-09791-510-0
- Disponible localament, dins las regions Occitania e Nòva-Aquitània, dins las librariás, sites culturals, botigas regionalas... Comandas gropadas possiblas al prètz de las seccions departamentalas de l'IEO. • Totes los libres editats per GRAND petit monde son estampats en França. Le Cahier d'activités de l'occitan es estampat dins l'Erau per un estampeire « Imprim'Vert ».

Lo Diari La literatura, en colors

Lo numèro 91 de mai-junh del magazine *Lo Diari* amaga, darrièr una cobèrta (a mitat) colorada, un dorsièr sus la literatura per la joventut, aquela qu'a justament besonh de visuals atrasents. Pus primièra pòrta d'intrada a l'univèrs de l'escrit, alandada aboriva de nòstres imaginari e, per çò que nos pertòca, mejan de far existir nòstra lenga dins la boca e l'esperit de las generacions venentas, tant val dire qu'aquí tocam a un afar essencial.

Coma nos cal de grandas idèas per las bragas cortetas, la tòca d'aqueste numèro es de dreïçar un panorama realista e representatiu de l'edicion pels joves en occitan mas pas sonque, en anant al rescontre o en balhant la paraula a d'autrises (Tresià Pambrun, Eva Cassagnet), d'editrises (Martina Prévôt), de regents (Corinne Lhéritier, Geremia Marçais), de dessenhairas (Émilie Vanvolsem)... o en tornant furgar dins nòstres sovenirs ! Totes e totas avèm de remembres, mai o mens fosques e esmoguts, de nòstras primièras aventuras literàrias, e per d'unes contributors e contributrisas l'interès per aquela literatura es plan demorat, aquò se sentís.

Se « la literatura, es l'aventura » (nom de nòstre dorsièr), *Lo Diari* tanben es l'aventura, atal s'i abordaràn d'autres ribatges.

Tote bag (saqueta de teissut) per totes

E per partir a l'aventura, res de mai plan qu'un sacòt de viatge ! Que Lo Diari edite de produits derivats aquò's pas novèl en se, que ja se faguèron de cartas, de marcapaginas, de pegasolets... Mas de passar en 3 dimensions e en coton resistant aquò's recent ! Pel mèdia cultural, es a l'encòp un mejan de far veire d'occitan per carrièras e de se crear d'autres fonts de finançament dins un contèxte economic sarrat. Es doncas un sosten doble, a vòstra lenga e a vòstra esquina!

Aquel sac polit es en venda pel prètz de 7€. Per aquò coma pel demai: lodiari.com/botiga

Danís Chapduèlh

Tecnologias novèlas ...

E se lo GPS parlava occitan ?

Uei, leis aplicacions de navegacion fan partida de nòstra vida vidanta. Waze, GPS embarcats, telefonets... nos guidan cada jorn. Mai dins aqueu monde numeric fòrça present, una causa manca encara : la lenga dau territòri.

En Provença, lei GPS nos donan leis indicacions quasi totjorn en francés ò en anglés. Lei noms de carriera, leis indicacions, lei messatges... tot aquò se fa dins una altra lenga. Aquò sembla normau, mai aquò pausa una question simpla : perqué l'occitan a pas sa plaça dins leis usatges quotidians?

Pasmens, de solucions existon ja. D'un costat, foguèt creada una votz occitana, que se pòt integrar dins Waze. De l'autre, existe una mapa occitana completa dins l'aplicacion OsmAnd, basada sus OpenStreetMap.

Aquela mapa foguèt desvolopada despuei mai de vint ans a l'iniciativa de Pèire Brechet, en partenariat amb OpenStreetMap-França. Comptatz uei mai de 80 000 noms occitans, resultat d'un trabalh collectiu fòrça important.

Aicí es lo paradoxe actuau : avèm una votz sensa mapa e una mapa sensa votz. L'enjòc es de tornar ligar la lenga, lo territòri e leis usatges.

E aquí, cadun a un ròtle. Lo poder es ja dins nòstrei mans:

- telecargar e utilizar aquelei aplicacions.
- leis ensenhar a son entorn.

Dau mai leis usatges son nombrós, dau mai la lenga vèn visibla. Leis estatisticas còmptan aquò. Utilizar l'occitan dins leis aisinas numericas, aquò es ja agir.

Cadun pòt tanben contribuir a la mapa amb OpenStreetMap. L'IEO-CREO Provença prepausa de formacions, a la demanda, per aprendre a cartografiar son vilatge, sa vila ò sa comuna.

Imaginar un GPS que parle occitan, aquò es pas solament simbolic. Es faire intrar la lenga dins la vida vidanta.

E bèn lèu ausirem :

« Dins 200 mètres, viratz a drecha sus la carriera... »

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

ENCART PRATIC

Waze en occitan:

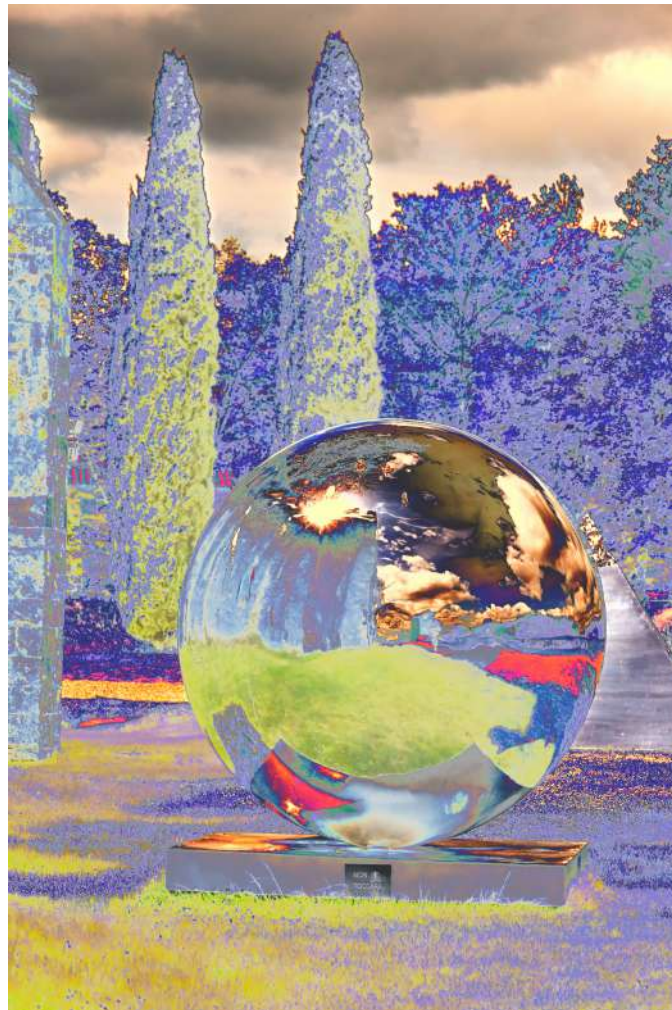
anar sus openstreetmap-oc.org

clicar sus lo ligam Waze e l'aplicacion se configura en occitan.

OsmAnd: telecargar l'aplicacion

- dins "reglatges de la mapa" : chausir occitan.

Pèire Brechet

© fòto D. Mir

Per òrtas

© foto Lilian Cazabet

JORNADA ANNIVERSARI 10 ANS DE CAMINADAS A MONTBRUN DEL BOSCATGE

DISSABTE 4 D'ABRIU DE 2026

Èra en març de 2016. Maité, Claude e Frederic, mainatges de Montbrun, motivats e subretot conscients que la marcha es excellenta per la santat de totes, organizèren la primièra escorreguda d'una longa seria.

Caliá localizar les nombroses camins, les tornar dobrir, les desbartassar regularament, les balisar eventualament. De per abans, cal rampelar que las responsablas de l'associacion *Caminarem*, avián ja engatjat dempuèi 2011 una cooperacion polida amb les montbruneses, sustot la municipalitat, per organizar d'obradors de « desbartassatges XXL ». Aqueles camins fasant partida del patrimòni de la comuna, èra evident que devián èsser manlevats e partejats per de montbruneses e d'autres adèptes de l'escorreguda dels entorns e quitament au-delà. Frederic en « occitanista practicant » bategèt la gaujosa tropa del nom de *Caminaires* e las escorregudas venguèron las *caminadas* .

En 10 ans, de nombroses caminaires son venguts rejónher le grop, cada còp les organizators an difusat las informacions bilinguas, plan solide!

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

Aquel dissabte de març de 2016 foguèt la primièra, caminada sus la Quèra, la virada dels dolmèns, plan coneguda e plan manlevada dempuèi lo neolitic.

S'èran dit: rendètz-vos dins dètz ans! Era una legenda, una allusion a la cançon, just un pretèxte? Benlèu que òc, benlèu que non! Qué que ne siá, Frederic el, aviá decidit de festejar aqueles 10 ans. E en cap dels caminaires, fòrça ajudat per qualques mans pichonas, s'es lançat dins l'organizacion d'una jornada d'anniversari plan emplenada de que a lo secrèt. Seríá lo dissabte 4 d'abriu de 2026.

Al programa, caminada dels dolmèns amb una partença de Montbrun, una visita comentada del castèl medieval e de la bastida, un repais seguit d'un bal animat per l'orquestra *Bròc e Bruch* ... Una jornada plan emplenada pas de dopte!

Èrem 70 caminaires de 3 meses a 87 ans prèstes a se lançar sus aquel trajècte de 15 km,

E ara, rendètz-vos en 2036!

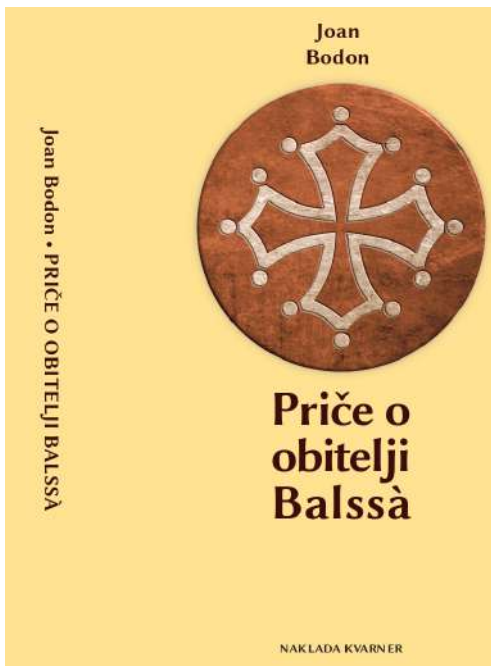
Frederic Souque

© foto Lilian Cazabet

Venon de crebar l'uòu...

Joan Bodon en croat

© Estampas d'aquatinta sus
placa de coire D. Mir

Dels Contes dels Balssàs (1953) a Priče o obitelji Balssa (2026)

Al fial de sos contes, poèmas e romans Joan Bodon a desvolopat una reflexion prigonda sus l(as) identitat(s) de cadun(a) e sus l'avenir cultural de las collectivitats que lo monde modèrne malmena.

Jennifer Lazarić Jungić qu'es pas inconeguda del monde literari occitan dins la mesura que participèt al *Molière Occitan* (dir. Claude Assémat, Lambert-Lucas, 2016) ven de revirar Los Contes dels Balssàs en croat. Malgrat los trabalhs aprigondits de traductors rencontrats al collòqui *Tornar legir Joan Bodon* (Classiques Garnier, 2025), l'òbra de Joan Bodon demòra mesconeguda delà l'espandi franco-occitan, catalan e

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

castilhan. La parucion de la traduccion de Jennifer Lazarić Jungić marca una estapa novèla. La traductritz a fach la pròva que lo projècte d'un passatge de l'escritura en occitan de Joan Bodon a una altra lenga pòt trobar d'editors ausards: es lo cas de Franco Butorac de las edicions Kvarner de Novi Vinodolski (Croacia).

La presentacion de *Priče o obitelji Balssà* se faguèt a la Bibliotèca d'Opatija (Istria) aqueste 27 de març de 2026 davant una direccion e un public de legeires curioses d'abordar l'òbra de Joan Bodon, l'istòria de la lenga occitana e de la societat rurala roergassa entre las doas guèrras mundialas.

Dora Kinert Bučan, escrivana, sociòloga e filosòfa croata que ven de publicar una critica de *Priče o obitelji Balssà* joslinha a quin punt Joan Bodon es luènh de la « pròsa de la realitat ». Vei dins lo prepaus de l'escrivan occitan l'objectiu de transmetre l'eiretage istoric e cultural que l'a inspirat en lo tornant trabalhar d'a fons. Gràcias a la magia dels contes de la cultura familiara e occitana, Joan Bodon a tot primièr acompanhat unes membres dels Balssàs dempuèi lor installacion en Roergue dusca a las guèrras de religion. E puèi lo legeire descobrís que de la linhada dels Balssàs, espeliguèt l'activitat professionala del paire d'Onorat de Balzac que compausèt sa Comedia Umana en lenga francesa per de publicacions a París. Es a dire plan luènh de la salvatja val de Viaur. L'ample del temps evocat dins *Priče o obitelji Balssà* mena aital lo legeire d'un capítol a l'autre dusca al quite escrivan Joan Bodon que sa maire contaira èra una Balssana. En acabant son article, Dora Kinert Bučan a causit de mençonar las recèrcas eruditas de Joan Bodon tot en pausant la question del gigantisme de l'òbra balzaciana en francés del sègle XIX e de l'escritura en lenga occitana bodonenca de la segonda mitat del sègle XX.

De son costat, Guy Mathieu a fach paréisser dos articles critics dins *La Beluga e Oc* en abrial. Explica son recontre amb Jennifer Lazarić Jungić e l'atencion particulara que pòrta a la lenga, a la cultura e a la literatura occitanas. Descobrirem aital unas motivacions prigondas de la traductritz qu'explican perque se lancèt dins la traduccion dels *Contes dels Balssàs*. Es originària e viu en Istria a l'oèst de Croacia ont se parla lo chacavian, « un dialècte croat pro italianizat, un parlar minorizat qu'a coma d'autres de bons escrivans e de pichòts caps d'òbras ». Son trabalh sul ritme de la pròsa bodonenca en croata es estat complit amb consciéncia. Guy Mathieu rapèla que la traductritz a tanben fach conéisser en francés *Vèrs chacavians* del poèta Drago Gervais. Es una òbra dialectala d'un creator istrià de la primièra mitat del sègle XX. L'obragte sortiguèt en 2022 e Jennifer Lazarić reçaupèt una mencion d'onor del Prèmi Karel Čapek per las lengas minoritàrias atribuit par la Federacion Internacionala dels Traductors.

RESSONS DE L'IEO E D'ENDACÒM MAI

Cap redactor Daidièr Mir - n° 9 - MAI DE 2026

Dins un espaci literari que se mondializa, los rapòrts inegals entre las literaturas nacionalas centralizadas e las literaturas perifericas demòran mai que mai d'actualitat e sèm reconeissents als traductors coma Jennifer Lazarić Jungić de permetre als legeires e als cercaires de se fondre dins de mondes artistics a l'encòp fraires e autres.

Joëlle Ginestet & Jennifer Lazarić Jungić

Bodon Joan, *Priče o obitelji Balssà*, Prevela s okcitanskog izvornika Jennifer Lazarić Jungić, Naklada Kvarner, Novi Vinodolski, 2026.

<https://blogs.univ-tlse2.fr/relirejeanboudou/informacions-practicadas/programa-del-colloqui/>

<https://www.canal-u.tv/chaines/ut2j/relire-jean-boudou-tornar-legir-joan-bodon>

Relire Jean Boudou - Tornar legir Joan Bodon, dir. Joëlle Ginestet et Cécile Noilhan, Classiques Garnier, 2025.

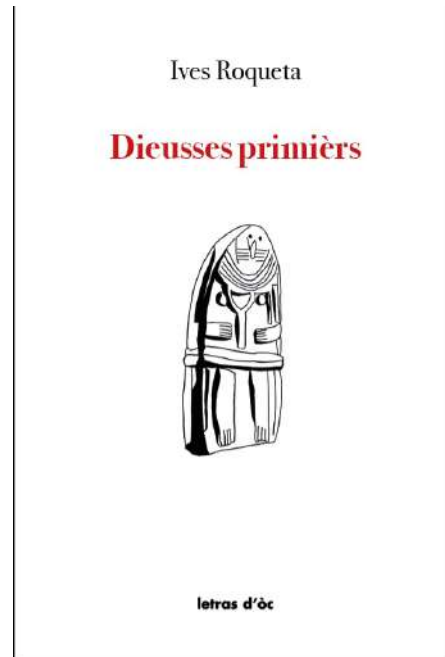
Jennifer Lazarić
e
Joëlle Ginestet
a Opatija

Ives Roqueta : *Dieusses primièrs*

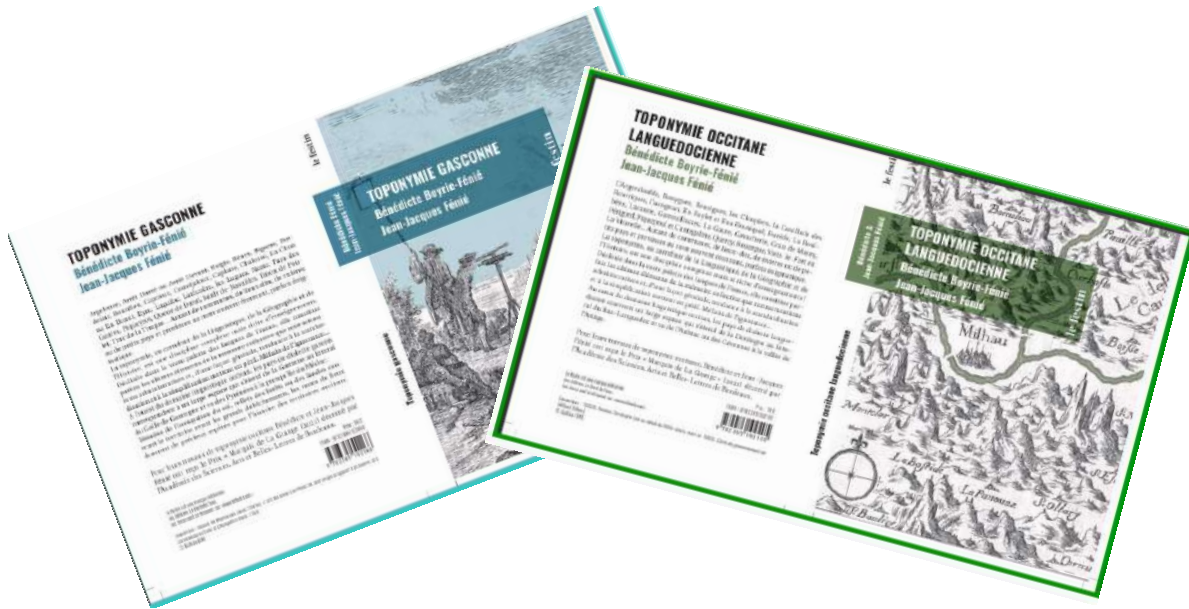
Estiu de 2012. Dins la pichòta cort del musèu Fenaille de Rodés, anciana bastenda de la vila, al ras d'un potz, Ives Roqueta legís un poèma, Dieusses primièrs, a votz nauta. Lo monde que son aquí, assetats pels escalièrs o acoidats als balets, escotan la siá votz dire en lenga d'òc las vertats essencials que, sola, la paraula poetica pòt portar.

Paraula qu'es sòmi personal, vertat de l'imaginari, soscamet sus l'existéncia dels òmes e de las femnas, sul temps que passa... A qualques passes del poèta que legís, repausan las anticas estatuas de pèira qu'Ives Roqueta a sabut far viure dins sos vèrses. Dieusses primièrs, un poèma essencial.

96 p. format 16 x 24 cm
Livre : 18 €
ISBN 978-2-37863-080-5
letras.doc@wanadoo.fr

© foto D. Mir

TOPONYMIE GASCONNE e TOPONYMIE OCCITANE LANGUEDOCIENNE

Toponimia gascona *Argelouse*, *Tinon de Poulet* o *Truc de la Truque* o lengadociana, *L'Argendouble* o *la Couillade des Bourriques*... tant de noms de comunas, rius o lòcdichs que nos semblan estonants o enigmatices son desvelats e destriats per la toponimia, aquela sciéncia que se tròba al caireforc de la geografia, de l'istòria e de la linguistica.

Testimònis de l'ocupacion del sòl per de pòbles e de culturas variadas, los autors Benedicta Boyrie-Fénié e Joan Jacme Fénié contan aquel camin e tornan donar de sens e de vida a aqueles noms de territòris gascons e lengadocians tròp sovent escagassats per l'ignorança d'aqueles qu'an lo poder sus la causida de çò que deu èsser eschrich suls panèls. Dos volums editats per las edicions Le Festin / Le Bord de l'Eau, en librariá tre aqueste mes mai o

<http://www.lefestin.net/livres>
<https://www.editionsbdl.com/>

Rescòntres de Salinèlas

